

EVROPSKI PARLAMENT

2009 - 2014

Dokument zasedanja

A7-0123/2010

23.4.2010

POROČILO

o nujnosti evropske strategije za južni Kavkaz
((2009)2216(INI))

Odbor za zunanje zadeve

Poročevalec: Evgeni Kirilov

PR_INI

VSEBINA

	Stran
PREDLOG RESOLUCIJE EVROPSKEGA PARLAMENTA.....	3
MNENJE ODBORA ZA MEDNARODNO TRGOVINO.....	17
PRILOGA	20
IZID KONČNEGA GLASOVANJA V ODBORU.....	23

PREDLOG RESOLUCIJE EVROPSKEGA PARLAMENTA

o nujnosti evropske strategije za južni Kavkaz (2009)2216(INI)

Evropski parlament,

- ob upoštevanju predhodnih resolucij o južnem Kavkazu, vključno z resolucijo z dne 15. novembra 2007 o krepitvi evropske sosedске politike (ESP)¹, in resolucij z dne 17. januarja 2008 o učinkovitejši politiki EU za južni Kavkaz² ter o pristopu k regionalni politiki za Črno morje³,
- ob upoštevanju svojih nedavnih resolucij z dne 17. decembra 2009 o Azerbajdžanu: svoboda izražanja⁴, z dne 3. septembra 2008 o Gruziji⁵, z dne 5. junija 2008 o poslabšanju razmer v Gruziji⁶ in z dne 13. marca o Armeniji⁷,
- ob upoštevanju sporočila Komisije Evropskemu parlamentu in Svetu z dne 3. decembra 2008 z naslovom "Vzhodno partnerstvo" (KOM(2008)0823),
- ob upoštevanju skupne izjave s praškega vrhovnega srečanja o vzhodnem partnerstvu dne 7. maja 2009,
- ob upoštevanju akcijskih načrtov ESP, sprejetih skupaj z Armenijo, Azerbajdžanom in Gruzijo novembra 2006, ter evropskega sosedskega in partnerskega instrumenta (ESPI), ki je tesno povezan z izvajanjem akcijskih načrtov ESP,
- ob upoštevanju poročil ESP o napredku za Armenijo, Azerbajdžan in Gruzijo, ki jih je Komisija sprejela 23. aprila 2009,
- ob upoštevanju državnih strateških dokumentov za obdobje 2007–2013 in nacionalnih okvirnih programov 2007-2010 v okviru ESPI za Armenijo, Azerbajdžan in Gruzijo,
- ob upoštevanju vmesnega pregleda programskih dokumentov ESPI za Armenijo, Azerbajdžan in Gruzijo,
- ob upoštevanju sporazumov o partnerstvu in sodelovanju, sprejetih z Armenijo, Azerbajdžanom in Gruzijo leta 1996,
- ob upoštevanju ustreznih poročil o spremljanju, ki jih je pripravila parlamentarna skupščina Sveta Evrope,
- ob upoštevanju poročila neodvisne mednarodne komisije za ugotavljanje dejstev glede

---

¹ UL C 282E, 6.11.2008, str. 443.

² UL C 41E, 19.2.2009, str.53.

³ UL C 41E, 19.2.2009, str. 64.

⁴ Sprejeta besedila, P6_TA(2009)0120.

⁵ UL C 295E, 4.12.2009, str. 26.

⁶ UL C 285E, 26.11.2009, str. 7

⁷ UL C 66E, 20.03.2009, str. 67.

spora v Gruziji, objavljenega 30. septembra 2009 (Tagliavinijevo poročilo),

- ob upoštevanju člena 48 svojega poslovnika,
  - ob upoštevanju poročila Odbora za zunanje zadeve in mnenja Odbora za mednarodno trgovino (A7-0123/2010),
- A. ker je EU na zasedanju Sveta za zunanje zadeve 8. decembra 2009 ponovno potrdila, da namerava spodbujati stabilnost, sodelovanje, blaginjo in dobro upravljanje na celotnem južnem Kavkazu, tudi s programi za tehnično pomoč,
- B. ker je EU po vojni avgusta 2008 v Gruziji, uspešnem ukrepanju za sklenitev dogovora o premirju in zaradi večje potrebe po nadaljnjem sodelovanju, da se zagotovi popolno izvajanje dogovora, postala pomemben varnostni akter na tem območju, ko je hitro napotila misijo EU za nadzor, začela glavni program za povojno pomoč in misijo za ugotavljanje dejstev o vzrokih in poteku vojne,
- C. ker so se v letu 2009 okrepila pogajanja za rešitev spora v Gorskem Karabahu ob posredovanju skupine Minsk pod okriljem OVSE,
- D. ker osebam, ki so bile prisilno izseljene s spornih območij na južnem Kavkazu, še vedno odrekajo pravico, da bi se vrstile domov; ker so tri države oblikovale programe za lokalno vključitev beguncev in notranje razseljenih oseb, vendar imajo še vedno veliko težav na poti do uspeha; ker beguncev in notranje razseljenih ljudi zadevne oblasti ne bi smele uporabljati kot politične instrumente v sporih,
- E. ker sta Armenija in Turčija naredili obetavne korake, ko sta oktobra 2009 podpisali protokola o vzpostavitvi in razvoju diplomatskih odnosov ter o odprtju skupne meje, vendar temu ni sledila ratifikacija sporazuma,
- F. ker zamrznjeni spori preprečujejo gospodarski in socialni razvoj ter ovirajo izboljšanje življenjskega standarda v regiji južnega Kavkaza, prav tako ovirajo celovit razvoj vzhodnega partnerstva evropske sosedске politike; ker je mirna rešitev sporov bistvena za stabilnost v sosedstvu Evropske unije; ker je treba vložiti dodatno prizadevanje za opredelitev skupnih področij interesa, ki lahko pomagajo premostiti razlike, olajšati dialog in spodbuditi možnosti za regionalno sodelovanje in razvoj,
- G. ker EU v svojih odnosih z državami južnega Kavkaza spoštuje načela suverenosti in ozemeljske celovitosti,
- H. ker vzhodno partnerstvo vzpostavlja nove možnosti za poglobitev dvostranskih odnosov in tudi uvaja večstransko sodelovanje,
- I. ker je cilj vzhodnega partnerstva pospešitev reform, približevanje pravnega reda in gospodarsko povezovanje ter zagotavljanje oprijemljive pomoči za utrditev državnosti in ozemeljske celovitosti partnerskih držav, ki temelji na načelih pogojenosti, razlikovanja in skupnega sprejemanja ukrepov ter predvideva pogajanja o novih pristopnih sporazumih, za katera bo potrebno soglasje Evropskega parlamenta,

- J. ker bo marca 2010 uradno ustanovljena parlamentarna skupščina evropske sosedске politike za vzhod (EURONEST) kot ključni večstranski mehanizem okrepljenega medparlamentarnega dialoga med Evropskim parlamentom in šestimi vzhodnimi partnericami EU, vključno z Armenijo, Azerbajdžanom in Gruzijo, da bi te države približali EU,
- K. ker terjajo razmere na območju južnega Kavkaza vse bolj proaktivno politiko pri sodelovanju EU na tem območju; ker začetek vzhodnega partnerstva in veljavnosti Lizbonske pogodbe zagotavljata dobro priložnost za zasnovo strategije EU za južni Kavkaz,
1. ponovno potrjuje, da je glavni cilj EU v tej regiji spodbujati proces razvoja Armenije, Azerbajdžana in Gruzije v odprte, miroljubne, stabilne in demokratične države, ki so pripravljene vzpostaviti dobre sosedске odnose ter zmožne preoblikovati južni Kavkaz v regijo trajnostnega miru, stabilnosti in blaginje, kar bo omogočilo boljše vključevanje teh držav v evropske politike; meni, da mora imeti EU za uresničitev tega cilja vse dejavnejšo politično vlogo in mora v dogovoru z državami v regiji razviti strategijo, ki bo združila „blago moč“ in odločen pristop, dopolnjevale pa jo bodo posamezne dvostranske politike;

Varnostna vprašanja in miroljubna rešitev sporov

2. poudarja, da je ohranjanje statusa quo glede sporov v regiji nesprejemljivo in nevzdržno, saj to predstavlja stalno tveganje za stopnjevanje napetosti in ponoven izbruh oboroženih sovražnosti; meni, da bi si morale vse strani dejavno prizadevati za doseganje stabilnosti in miru; zagovarja uporabo čezmejnih programov in dialoga med civilnimi družbami kot orodij za preoblikovanje sporov ter krepitev zaupanja onkraj ločnic; poudarja, da ima EU pomembno vlogo pri spodbujanju kulture dialoga v regiji ter pri zagotavljanju izvajanja ustreznih resolucij Varnostnega sveta ZN, vključno z resolucijo št. 1325(2000);
3. ugotavlja, da so za upravljanje in reševanje sporov ter za osnovni dialog med drugim potrebni priznanje pravic in zakonitih interesov vseh ustreznih strani in skupnosti, odprtost za kritično dojetanje preteklih dogodkov in pripravljenost za dogovor o njihovem skupnem razumevanju, resnična pripravljenost za preseganje sovraštva in strahu, pripravljenost za doseganje kompromisa o skrajnih stališčih, opustitev revanšističnih nagnjenj in pripravljenost na resnične kompromise, da se utrdi stabilnost in blaginja;
4. poudarja pomen preprečevanja konfliktov, vključno s spoštovanjem pravic vseh članov narodnih skupnosti, versko strpnostjo in prizadevanji za okrepitev socialne ter gospodarske kohezije;
5. poudarja odgovornost zunanjih akterjev za uporabo svoje moči in vpliva na načine, ki so popolnoma v skladu z mednarodnim pravom, vključno z zakonodajo o človekovih pravicah; meni, da si je treba prizadevati za nadaljnje uravnoteženo sodelovanje med zunanjimi akterji v regiji, da se omogoči miroljubno reševanje sporov; meni, da je nesprejemljivo, da kateri koli zunanji akter določa pogoje za spoštovanje suverenosti in ozemeljske celovitosti držav južnega Kavkaza;

Spor v Gorskem Karabahu

6. pozdravlja dinamičnost pogajanj glede spora v Gorskem Karabahu, ki so bila zaznamovana s šestimi rednimi srečanji predsednikov Armenije in Azerbajdžana v letu 2009 v duhu moskovske izjave; poziva obe strani, naj v mirovnih pogajanjih okrepi prizadevanje za doseganje dogovora v prihodnjih mesecih, naj pokažeta konstruktivnejši odnos in opustita težnjo po ohranitvi statusa quo, vzpostavljenega z uporabo sile in brez mednarodne legitimnosti, kar povzroča nestabilnost in podaljšuje trpljenje prebivalstva, ki ga je prizadela vojna; obsoja zamisel o vojaški rešitvi in hude posledice že uporabljene vojaške sile ter poziva obe strani, da se izogneta sem nadaljnjim kršitvam premirja iz leta 1994;
7. v celoti podpira posredovanje skupine Minsk pod okriljem OVSE, temeljna načela madridskega dokumenta in izjavo sopedredujočih držav skupine Minsk z dne 10. julija 2009 ob robu vrha G8 v Aquili; poziva mednarodno skupnost, da pokaže pogum in politično voljo, da bi pomagala pri preseganju preostalih spornih točk, ki ogrožajo sporazum;
8. izraža resno zaskrbljenost, da je na sto tisoče beguncev in notranje razseljenih oseb, ki so pobegnile s svojih domov med vojno v Gorskem Karabahu in zaradi nje, ostalo razseljenih in so jim bile zanikane njihove pravice, vključno s pravico do vrnitve, pravico do lastnine in pravico do osebne varnosti; poziva vse strani, da jasno in brezpogojno priznajo te pravice in potrebo po takojšnji rešitvi te težave, ki bo upoštevala načela mednarodnega prava; v zvezi s tem zahteva, da se armenske sile umaknejo z vseh zasedenih območij Azerbajdžana in omogočijo vrnitev razseljenih ljudi na njihove domove, zahteva od mednarodnih sil, da se organizirajo in pri tem spoštujejo Ustanovno listino ZN, da se v prehodnem obdobju vzpostavijo ustrezna varnostna zagotovila za to, da se razseljene osebe lahko vrnejo domov in se preprečijo dodatni spori zaradi brezdomstva; poziva armenske in azerbajdžanske oblasti ter voditelje ustreznih skupnosti, da pokažejo svojo zavezanost vzpostavitvi miroljubnih medetničnih odnosov s praktičnimi pripravami za vrnitev razseljenih oseb; meni, da je treba položaj notranje razseljenih oseb in beguncev obravnavati v skladu z mednarodnimi standardi, tudi ob upoštevanju nedavnega priporočila PACE 1877(2009) "Pozabljeni ljudje Evrope: zaščita človekovih pravic dolgoročno razseljenih ljudi";
9. poudarja, da bo trajni mir mogoče doseči le z resničnimi prizadevanji; poziva vse ustrezne organe, da se izognejo izzivalnim politikam in retoriki, nestrpnim izjavam in izkrivljanju zgodovine; poziva voditelje Armenije in Azerbajdžana k odgovornemu ravnanju, umiritvi izjav in ustvarjanju ustreznih pogojev, da bo javno mnenje lahko sprejelo in v celoti razumelo koristi celovite rešitve;
10. meni, da je treba nemudoma opustiti stališče, da Gorski Karabah vključuje vsa okupirana azerbajdžanska ozemlja, ki obkrožajo Gorski Karabah; ugotavlja, da bi lahko začasni status Gorskega Karabaha ponudil rešitev do opredelitve dokončnega statusa in bi tako ustvaril prehodni okvir za mirno sobivanje in sodelovanje armenskih in azerbajdžanskih skupnosti v regiji;
11. poudarja, da je varnost za vse nepogrešljiv sestavni del vsakega dogovora; priznava pomen ustreznih dogovorov o ohranjanju miru v skladu z mednarodnimi standardi človekovih pravic, ki vključujejo tako vojaške kot civilne vidike; spodbuja Svet, naj

preuči možnosti za podporo mirovnega procesa z misijami skupne varnostne in obrambne politike, vključno z napotitvijo obsežne misije za spremljanje na to območje, ki bi olajšala vzpostavitev mednarodnih mirovniških sil, ko bo sprejeta politična rešitev;

Zbliževanje Armenije in Turčije

12. pozdravlja protokole o vzpostavitvi in razvoju diplomatskih odnosov med Armenijo in Turčijo, vključno z odprtjem skupne meje; poziva obe strani, da izkoristita to priložnost za izboljšanje svojih odnosov z ratifikacijo in izvajanjem ter brez pogojevanja in v razumnem roku; poudarja, da sta približevanje med Armenijo in Turčijo ter pogajanja skupine Minsk pod okriljem OVSE ločena procesa, ki bi se morata razvijati vsak skladno z lastnimi pravili; vendar opozarja, da bi lahko napredek pri enem od teh procesov prinesel zelo široke in potencialno zelo pozitivne posledice v celotni regiji;

Spori v Gruziji

13. ponovno daje brezpogojno podporo ozemeljski celovitosti in nedotakljivosti mednarodno priznanih meja Gruzije ter podpira trajna prizadevanja gruzijskih oblasti pri reševanju svojih notranjih sporov v Abhaziji in Južni Osetiji; pozdravlja Tagliavinijevo poročilo in podpira njegova glavna opažanja in ugotovitve; pričakuje, da bi se lahko obsežne informacije o ozadju razmer iz poročila uporabile v sodnih postopkih na Mednarodnem kazenskem sodišču in v tožbah posameznikov glede kršitev Evropske konvencije o varstvu človekovih pravic; podpira mandat misije EU za nadzor; poziva k njeni nadaljnji razširitvi in celovitemu izvajanju; ugotavlja, da Rusija in oblasti de facto na zasedenih ozemljih, ki so pod dejanskim nadzorom Rusije, ovirajo izvajanje nekaterih njegovih delov;
14. z zadovoljstvom ugotavlja, da mednarodna skupnost skoraj enoglasno zavrača enostransko izjavo o neodvisnosti Južne Osetije in Abhazije, poziva strani k spoštovanju sporazuma o premirju iz leta 2008 ter k zagotavljanju varnosti in prostega dostopa na ozemlje osebju misije EU za nadzor ter poziva Rusijo, naj izpolni zavezo o umiku svojih vojaških enot na položaje, ki jih je zasedala pred izbruhom vojne avgusta 2008;
15. poziva Rusijo k spoštovanju suverenosti in ozemeljske celovitosti Republike Gruzije ter nedotakljivosti njenih mednarodno priznanih meja in zato strogo obsoja priznanje neodvisnosti, ki ga je Ruska federacija izrazila glede odcepljenih gruzijskih regij Južne Osetije in Abhazije, kar je v nasprotju z mednarodnim pravom; z zaskrbljenostjo spremlja sporazum med Rusko federacijo in de facto organi oblasti Abhazije, sklenjen 17. februarja 2010, o postavitvi ruske vojaške baze v Abhaziji brez soglasja gruzijske vlade in opozarja, da je takšen sporazum v nasprotju z dogovori o premirju z dne 12. avgusta in 8. septembra 2008;
16. poudarja, da je pomembno zaščititi varnost in pravice vseh ljudi, ki živijo v regijah, ki se želijo odcepiti, spodbujati spoštovanje pravice etničnih Gruzijcev do vrnitve pod varnimi in dostojnimi pogoji, ustaviti proces prisilnega uvajanja potnih listov, izboljšati razmere glede de facto zaprtih meja ter doseči, da bodo EU in drugi mednarodni akterji lahko pomagali ljudem v obeh regijah; poudarja potrebo po jasneje opredeljenih kratkoročnih in srednjeročnih ciljih v tem pogledu; spodbuja Gruzijo, naj nadaljuje z izvajanjem akcijskega načrta za notranje razseljene osebe in s pomočjo tem osebam na svojem

ozemlju;

17. poudarja, da se je treba lotiti gruzijsko-abhazijske in gruzijsko-južnoosetijske razsežnosti sporov ter zagotoviti enako upoštevanje pravic in skrbi vseh udeležениh narodov; poudarja, da osamitev Abhazije in Južne Osetije ne prispeva k reševanju spora, in pozdravlja državno strategijo za delovanje na podlagi sodelovanja, ki je bila sprejeta 27. januarja 2010; spodbuja gruzijske oblasti, naj se glede priprave akcijskega načrta za izvajanje te strategije posvetujejo z vsemi zainteresiranimi stranmi; poudarja pomen ukrepov za vzpostavitev zaupanja in tesnejših osebnih stikov v sporu; poleg tega poziva EU, naj spodbuja projekte za svobodo gibanja vzdolž črte upravne meje za ljudi, ki so prizadeti zaradi nastalih razmer;
18. meni da so ženevski pogovori izjemno pomembni, saj je to edini forum, v katerem vse strani v sporu in trije glavni mednarodni akterji, EU, OVSE in ZN, tesno sodelujejo, da bi zagotovili varnost in stabilnost regije; obžaluje, da se potencial tega foruma še ni izrazil v konkretnih rezultatih in da na črti premirja pogosto prihaja do incidentov, kljub vzpostavitvi mehanizma za preprečevanje incidentov in odzivanje, katerega ustanovitev pozdravlja; poziva strani k celoviti uporabi mehanizma in njegovega potenciala za izboljšanje vzajemnega zaupanja; poziva podpredsednico Komisije/visoko predstavnico Unije za zunanje zadeve in varnostno politiko, naj si prizadeva za nov in svež zagon v pogovorih, da se doseže zadovoljiva rešitev razmer in polno izvajanje sporazuma o premirju iz avgusta 2008;

Napredek k demokratizaciji, spoštovanju človekovih pravic in pravni državi

19. poudarja, da so demokratizacija, dobro upravljanje, politični pluralizem, pravna država ter človekove pravice in temeljne svoboščine bistveni za določitev prihodnjih odnosov Armenije, Azerbajdžana in Gruzije z EU; poziva države k obnovljenemu prizadevanju za izvajanje akcijskega načrta evropske sosedске politike v celoti in poziva Komisijo, naj še naprej pomaga tem državam pri tem prizadevanju; je zaskrbljen, ker so države južnega Kavkaza na tem področju dosegle le delni napredek, kot so pokazala poročila Komisije o napredku iz leta 2009 in priporočila Sveta Evrope; pozdravlja začetek dialoga o človekovih pravicah med EU, Gruzijo in Armenijo ter vabi Azerbajdžan in EU k zaključku pogovorov o enakovredni strukturi za sodelovanje;
20. poudarja pomen začetka dodatnih demokratičnih reform in bistvene vloge političnega dialoga in sodelovanja kot ključa za razvoj nacionalnega soglasja; poudarja pomen okrepitve bolj neodvisnih, preglednejših in močnejših demokratičnih ustanov, vključno z neodvisnostjo sodstva, okrepitvijo parlamentarnega nadzora nad izvršnimi organi in zagotavljanjem demokratične menjave oblasti, kar bo podpiralo in okrepilo civilno družbo ter prispevalo k razvoju osebnih stikov pri spodbujanju demokracije in pravne države; ugotavlja, da proces demokratizacije poteka počasi kljub vloženemu prizadevanju;
21. poudarja, da je korupcija v regiji še vedno zelo razširjena, in poziva oblasti, da pospešijo ukrepe za boj proti nji, saj ogroža gospodarsko rast ter socialni in politični razvoj držav; več pozornosti je treba nameniti boju proti monopolom in zaposlovanju v javnih službah; pozdravlja doseženi napredek Gruzije pri boju proti korupciji;
22. je seznanjen z nedavnimi volitvami v državah te regije; poudarja pomen svobodnih in

poštenih volitev, ki morajo potekati v skladu z mednarodnimi obvezami in standardi, prav tako poudarja, da morajo te države vložiti dodatno prizadevanje za sprejetje in izvajanje reform z namenom doseganja teh standardov, ki vključujejo krepitev povolitvenih nadzornih mehanizmov in zagotavljanje dobrega preiskovanja in prevzemanja odgovornosti za kakršno koli nasilje po volitvah; poudarja vlogo EU pri zagotavljanju tehnične pomoči ter mednarodnega in neodvisnega opazovanja volitev; potrjuje, da EU ne priznava ustavnega in pravnega okvirja, v katerem potekajo volitve na odcepljenih ozemljih, ter zagovarja politične pravice razseljenih oseb;

23. meni, da je svoboda izražanja temeljna pravica in načelo ter da imajo mediji bistveno vlogo, poudarja tudi, da morajo biti mediji svobodni in neodvisni; izraža zaskrbljenost zaradi omejitev svobode izražanja in pomanjkanja medijskega pluralizma v državah južnega Kavkaza ter poziva oblasti, da zagotovijo oboje; izraža obžalovanje zaradi stalnega nadlegovanja in ustrahovanja ljudi, ki delajo v medijih, ter zaradi napadov, mučenja in slabega ravnanja z novinarji; meni, da morajo pristojni strokovni organi izboljšati in okrepiti samoregulativna načela in mehanizme, ki so pomemben element svobode govora;
- je zaskrbljen zaradi napadov na novinarje v Armeniji in zlasti, ker je opozicijski aktivist in novinar Nikol Pašinian še vedno zaprt, kljub temu, da mu je bila 18. junija 2009 podeljena amnestija, kar pozdravlja;
  - še vedno izraža zaskrbljenost zaradi slabšanja razmer na področju medijev v Azerbajdžanu; čeprav pozdravlja pomilostitev 99 zapornikov s strani predsednika dne 25. decembra 2009, obžaluje priprtje in obsodbo dveh mladih aktivistov in blogerjev, Emina Millija ter Adnana Hajizadeja; v skladu s tem poziva k njuni izpustitvi;
  - poziva gruzijske oblasti, naj pojasnijo razmere glede lastništva medijev in zagotavljanja medijskih licenc; pozdravlja pobudo gruzijskega parlamenta, da bi svet javne radiotelevizije razširili in vključili več predstavnikov opozicije in civilne družbe, ter pričakuje rezultate v zvezi s tem;
24. meni, da je treba zagotoviti svobodo združevanja, ker je bistvena za razvoj svobodne, demokratične in močne družbe; z zaskrbljenostjo ugotavlja, da obstajajo neposredne in posredne težave, s katerimi se pri svoji organizaciji sooča civilna družba, in izraža nestrinjanje zaradi sprejetja zakonov in praks, ki bi lahko posredno omejevali svobodo združevanja, kar vključuje upravno nadlegovanje v davčnih zadevah; poudarja pomembno vlogo civilne družbe za procese demokratizacije, miru in sprave v regiji;
25. poziva države v regiji, da dejavno sodelujejo pri delu parlamentarne skupščine evropske sosedске politike za vzhod (EURONEST) in v celoti uporabijo njen potencial kot okvir za večstransko in dvostransko izmenjavo mnenj, za približevanje zakonodaje standardom EU in za izvajanje parlamentarnega nadzora nad demokratičnimi reformami; s tega vidika ugotavlja, da je okrepljeni dialog med parlamentarnimi poslanci držav v regiji ključnega pomena; izraža upanje, da bo v tem okviru nastala možnost za dvostranska srečanja med poslanci armenskega in azerbajdžanskega parlamenta, da se začne parlamentarni dialog v prisotnosti poslancev Evropskega parlamenta; poziva tudi zainteresirane nacionalne parlamente držav članic EU in Evropski parlament, naj okrepijo parlamentarno sodelovanje s parlamenti v regiji, da se povečajo njihova vloga in zmožnosti za oblikovanje politik;

Gospodarska vprašanja in socialni razvoj

26. meni, da je širše sodelovanje na regionalni ravni in z EU v sektorjih, kot so gospodarstvo, promet, energija in okolje, bistveno za čim boljši razvoj samih sektorjev ter zagotovitev stabilnosti v regiji, vendar bi to sodelovanje moralo vključevati kot dolgoročno naložbo izgradnjo človeškega kapitala v celotni regiji; pozdravlja dejstvo, da so vse tri države upravičene do splošnega sistema preferencialov (GSP) EU in ugotavlja, da vse izpolnjujejo pogoje za GSP+ za trajnostni razvoj in dobro upravljanje; ugotavlja, da sta regionalno sodelovanje na področju sodstva in policije ter vzpostavitev povezanega upravljanja meja bistvena za nadaljnje spodbujanje mobilnosti v regiji in v smeri EU; obžaluje, da je izvajanje regionalnih projektov, ki bi potekali v sodelovanju vseh treh držav, zaradi trajajočih nerešenih sporov še vedno ovirano;
27. poudarja pomen oblikovanja ugodne poslovne klime in razvoja zasebnega sektorja; ugotavlja, da omembe vredna gospodarska rast v Azerbajdžanu temelji predvsem na prihodkih iz prodaje nafte in plina; podpira postopek reform, ki povečuje privlačnost gospodarstva za tuje vlagatelje; spodbuja azerbajdžanske oblasti, naj pospešijo pogajanja za vstop v Svetovno trgovinsko organizacijo (STO), in poziva Komisijo, naj dodatno podpre Azerbajdžan v tem procesu; pozdravlja napredek, dosežen na področju gospodarskih reform v Armeniji in Gruziji; vendar ugotavlja, da je gospodarski razvoj Armenije in Gruzije prizadela svetovna gospodarska kriza, ter pozdravlja odločitev, ki jo je EU sprejela konec leta 2009, da se državama zagotovi makrofinančna pomoč;
28. izraža zaskrbljenost nad hitro rastočimi izdatki za vojaške in obrambne namene na južnem Kavkazu ter nad pospešenim oboroževanjem; poudarja, da se za ta pomemben del nacionalnega proračuna porabi izjemno veliko finančnih sredstev, namesto da bi se porabila za nujne zadeve, kot so zmanjševanje revščine, socialna varnost in razvoj gospodarstva; v zvezi s tem poziva Svet in Komisijo, naj preprečita, da bi se z makrofinančno pomočjo EU posredno financiralo oboroževanje v regiji;
29. ugotavlja strateško geopolitično lokacijo južnega Kavkaza in njegov naraščajoči pomen kot energetske, prometne in komunikacijske koridor, ki povezuje kaspijsko regijo in osrednjo Azijo z Evropo; zato meni, da je treba nameniti izredno pozornost sodelovanju EU z južnim Kavkazom, nenazadnje tudi vprašanjem na področju energije; poudarja, da je vloga teh treh držav bistvena za tranzit energentov ter diverzifikacijo dobavnih poti in oskrbe EU z energijo; v zvezi s tem znova opozarja, da bi morala Unija s konkretnimi ukrepi zagotoviti politično stabilnost v regiji; pozdravlja pripravljenost Azerbajdžana in Gruzije, da še naprej dejavno sodelujeta pri spodbujanju tržno naravnane oskrbe z energijo in diverzifikacije tranzitnih poti v regiji; odločno priporoča vpletenim državam in Komisiji, naj Armenijo vključijo v ustrezne projekte na področju prevoza in energije v regiji;
30. priznava pomen regije za energetske sodelovanje in energetske varnost EU, zlasti v okviru razvoja južnega koridorja (plinovoda Nabucco in White Stream); poudarja pomen poglobitve energetskega partnerstva med EU in Azerbajdžanom ter je seznanjen z visoko vrednostjo azerbajdžanskih energetskih virov in z njihovo bistveno vlogo pri gospodarskem razvoju te države; poudarja, da je pomembno zagotoviti, da se koristi, ki izhajajo iz izkoriščanja naravnih virov, enakomerno porazdelijo in vložijo v razvoj države

kot celote, kar ji bo omogočilo, da se okrepi pred negativnimi posledicami morebitnega zmanjšanja proizvodnje nafte; se zaveda poglobljanja azerbajdžansko-ruskega partnerstva, zlasti v energetske sektorju, in pozdravlja namero Azerbajdžana, da poveča razvejanost svojega gospodarstva; poudarja pomen preglednosti v energetske sektorju v regiji kot ključnega pogoja za zaupanje vlagateljev in izreka pohvalo Azerbajdžanu za njegovo sodelovanje v pobudi za preglednost v ekstraktivni industriji;

31. priznava bistveno vlogo razvoja nove infrastrukture in prevoznih koridorjev ter projektov, ki povezujejo regije Kaspijskega morja in Črnega morja prek ali iz južnega Kavkaza, kot navaja tudi sporočilo "Drugi strateški pregled energetske politike"; v tem okviru podpira vse pobude, ki bodo prispevale k vzpostavljanju okrepljenega dialoga med proizvajalci in potrošniki ter med tranzitnimi državami, in sicer z izmenjavo strokovnega znanja o energetskih regulativnih sistemih in o varnosti zakonodaje na področju oskrbe ter z izmenjavo najboljših praks, vključno z mehanizmi za preglednost in solidarnost ter z razvojem mehanizmov za zgodnje opozarjanje v primeru motene oskrbe z energijo; meni, da je to povezano z zblizevanjem regulativnih okvirov, povezovanjem trgov in nediskriminatornim režimom za čezmejne infrastrukture za prenos;
32. poudarja pomen spodbujanja ukrepov učinkovite rabe energije, vlaganja v obnovljive energetske vire in zagotovitev upoštevanja okoljskih skrbi; priznava, da je ustvarjanje raznolikosti oskrbe ključnega pomena in jo je mogoče doseči le z okrepljenim sodelovanjem s sosednimi državami; meni, da mora biti regionalni okoljski center za Kavkaz ustrezno financiran in podprt, da se lahko vodijo tudi verodostojni čezmejni projekti; meni, da so načrti, ki jih je predstavil Azerbajdžan, da bi razvoj alternativnih energetskih virov postal prednostna naloga vlade, hvalevredni, in spodbuja doseganje takšnih ciljev; pozdravlja sklep Armenije o razgradnji jedrskega obrata v Medzamorju in spodbuja armenske oblasti k iskanju ustreznih alternativnih rešitev za oskrbo z energijo, kot je zahtevala EU; pozdravlja prizadevanja gruzijske vlade za razvoj hidroenergetike in glede tega poudarja pomen podpore EU;
33. meni, da so spodbujanje socialne kohezije in socialnega dialoga s sodelovanjem vseh socialnih akterjev, spodbujanje enakosti med spoloma in pravic žensk, vlaganje v izobraževanje in zdravje, razvoj človeškega kapitala, zagotavljanje primernega življenjskega standarda, bistvenega pomena za izgradnjo močne demokratične družbe; z zadovoljstvom ugotavlja, da so vse tri države sprejele svoj program o zmanjšanju revščine in spodbuja njihovo temeljito izvajanje;

Na poti k strategiji EU

34. pozdravlja vzhodno partnerstvo in je seznanjen z začetimi pobudami, ki so s tem povezane, in srečanja, ki so potekala; poudarja, da morajo partnerstvo za zagotovitev njegove verodostojnosti spremljati konkretni projekti in ustrezne pobude; namerava nadalje razviti parlamentarno razsežnost partnerstva;
35. pozdravlja možnost, ki jo vzhodno partnerstvo daje za poglobitev dvostranskih odnosov z državami južnega Kavkaza in EU z vzpostavitvijo pogodbenih razmerij v obliki pridružitvenih sporazumov; poudarja, da je pomembno v dokumente, ki bodo sledili akcijskemu načrtu, vključiti mejnike in merila uspešnosti; opozarja, da so med pogoji za začetek pogajanj zadostna raven demokracije, vladavina prava ter človekove pravice, in

poziva Komisijo, naj po potrebi zagotovi tehnično pomoč državam za uresničitev teh pogojev; zlasti pozdravlja program za celovito izgradnjo ustanov, ki ga ponuja vzhodno partnerstvo, kot inovativno in namensko oblikovano orodje za pomoč državam pri uresničevanju teh predpogojev; ponavlja zahtevo Evropskega parlamenta, da se ga v vseh fazah pogajanj o pridružitvenih sporazumih takoj in v celoti obvešča o napredku, še zlasti, ker mora dati za sklenitev sporazumov svoje soglasje; pričakuje, da bo izvajanje pridružitvenih sporazumov s strani vseh držav južnega Kavkaza pospešilo proces gospodarskega povezovanja in političnega sodelovanja z EU;

36. meni, da so akcijski načrti ESP in njihovo izvajanje bistvena podlaga za ocenjevanje spoštovanja obveznosti in napredek dvostranskih odnosov z EU ter upoštevanje nadgradnje sporazumov z ustreznimi državami; se zaveda zavezanosti Armenije in Gruzije izvajanju akcijskih načrtov ESP in poziva Azerbajdžan, naj v zvezi s tem pospeši svoja prizadevanja; meni, da mora Evropski parlament biti vključen v ta proces; ugotavlja različen napredek teh treh držav pri izvajanju ustreznih akcijskih načrtov ESP; meni, da morajo pogajanja o novih pridružitvenih sporazumih upoštevati te razlike in različne cilje ter regionalno razsežnost ter da je treba zagotoviti enako obravnavanje držav;
37. meni, da je treba okrepiti regionalno razsežnost strategije EU za južni Kavkaz; v zvezi s tem pozdravlja dodelitev dodatnih finančnih sredstev za evropski sosedski in partnerski instrument v okviru vzhodnega partnerstva za regionalne razvojne programe in večstransko sodelovanje; poziva Komisijo, naj opredeli več regionalnih in čezmejnih projektov in programov za tri države južnega Kavkaza na področjih, kot so promet, okolje, kultura in civilna družba, da omogoči konkretne pobude za okrepitev sodelovanja in vzpostavitev zaupanja med stranmi;
38. opozarja, da so države južnega Kavkaza tudi del pobude za sinergijo Črnega morja, ki utrjuje vzajemno zaupanje med partnerji s spodbujanjem regionalnega sodelovanja na nekaterih območjih, vključno s čezmejnimi programi; poudarja pomen regije Črnega morja za EU in poziva Svet in Komisijo, zlasti pa podpredsednico Komisije/visoko predstavnico, naj razvijejo zamisli in strategije za močnejše sodelovanje med vsemi državami Črnega morja in krepitev vezi z Evropsko unijo; v zvezi s tem priporoča ustanovitev institucionalizirane strukture v obliki Črnomske unije;
39. znova potrjuje, da imajo stališča Ruske federacije, Turčije in ZDA pomembno vlogo v reševanju sporov na južnem Kavkazu; poudarja, da cilj razvoja vzhodnega partnerstva ni osamitev Rusije, ampak nasprotno graditev miru, stabilnosti in trajnostnega gospodarskega napredka za vse vključene strani, kar bo koristilo celotni regiji in sosednjim državam;

Varnostna vprašanja in miroljubna rešitev sporov

40. meni, da je zagotavljanje podpore postopkom reševanja sporov odločilno in da je EU v dobrem položaju, da podpre vzpostavljane zaupanja, obnovo in sanacijo ter da ima možnost prispevati k vključevanju prizadetih skupnosti; v zvezi s tem je odločilnega pomena oblikovanje prostora za državljansko udejstvovanje ne le med voditelji, ampak tudi med civilnimi organizacijami; poleg tega meni, da je bistvenega pomena ohraniti visoko raven mednarodne pozornosti do vseh sporov v regiji, da se zagotovi njihovo hitro reševanje; priznava, da je regionalno sodelovanje nujen pogoj za vzpostavitev zaupanja in

okrepitev varnosti skladno s prednostnimi nalogami evropske sosedске politike; poziva vse strani, naj se polno vključijo v večstransko sodelovanje v okviru vzhodnega partnerstva, ne da bi ga povezovali s končno rešitvijo sporov;

41. poudarja nevarnost ponovnega izbruha zamrznjenih sporov v regiji; glede tega priporoča organizacijo konference o varnosti in sodelovanju na južnem Kavkazu, pri kateri bi sodelovale vse vpletene države ter ustrezni regionalni in globalni akterji z namenom oblikovanja pakta stabilnosti za južni Kavkaz;
42. je seznanjen s sedanjim vključevanjem EU v postopke reševanja sporov v regiji in meni, da začetek veljavnosti Lizbonske pogodbe upravičuje izrazitejšo vlogo EU; v celoti podpira posebnega predstavnika EU za južni Kavkaz Petra Semnebyja; pozdravlja delo misije EU za nadzor v Gruziji in poziva k večjemu prizadevanju EU, da bi prepričali Rusijo in ustrezne oblasti de facto, naj prenehajo preprečevati nadzorni misiji EU vstop v južno Osetijo in Abhazijo; meni, da ima EU zdaj priložnost, da podpre reševanje spora v Gorskem Karabahu, in poudarja pomen prispevka EU na tem področju; zato meni, da je treba vlogo EU v skupini Minsk nujno okrepiti z vzpostavitvijo mandata EU za francoskega sopredsedujočega skupini Minsk; poziva Komisijo, naj preuči možnost nudenja humanitarne pomoči prebivalcem v regiji Gorski Karabah in notranje razseljenim osebam ter beguncem, ki so pobegnili iz regije; poziva Komisijo in posebnega predstavnika EU Petra Semnebyja, naj preučita možnost za to, da pomoč in širitev informacij za Abhazijo in Osetijo razširita tudi na Gorski Karabah;
43. poziva podpredsednico Komisije/visoko predstavnico, naj pozorno spremlja razvoj v regiji in se dejavno vključi v postopke reševanja sporov; priznava delo posebnega predstavnika za južni Kavkaz in izraža upanje, da bo visoki predstavnik zagotovil nadaljevanje in usklajenost tega dela; spodbuja Svet, da preuči morebitno uporabo orodij SVOP za okrepitev svoje udeležbe pri postopkih vzpostavljanju miru in upravljanja sporov;
44. poziva Komisijo, da preuči možnost odobritve precejšnje finančne in tehnične podpore za ukrepe, ki vzpostavljajo in spodbujajo zaupanje med narodi, ter da sodeluje pri sanaciji in obnovi v vseh regijah, ki so jih prizadeli spori, to so na primer projekti za zagotavljanje prihodka, projekti za socialno-ekonomsko vključevanje notranje razseljenih oseb in povratnikov, projekti za sanacijo stanovanjskih objektov in projekti, ki si prizadevajo za dialog in mediacijo, prav tako naj nadaljuje pripravo in podpiranje projektov civilne družbe, ki si prizadevajo za spodbujanje sprave in stikov med lokalnimi skupnostmi in posamezniki;

Demokratizacija, človekove pravice in pravna država

45. podpira financiranje EU in pomoč regiji za spodbujanje teh načel in procesov ter meni, da mora takšna pomoč EU potekati v okviru uresničevanja političnih pogojev, kot so napredek političnega dialoga in reforme ter procesov demokratizacije; svari pred možnostjo, da bi vlade zlorablale spore, da bi odvrnile interes mednarodne skupnosti od notranjih zadev;
46. poziva Komisijo in Svet, naj zagotovita, da se obveznosti, vključene v svežnje političnih pogojev, spoštujejo, na primer posebna obveza gruzijske vlade, da bo dala nov zagon demokratičnim reformam, vključenim v pokonfliktno pomoč EU, o kateri sta se Komisija

in Gruzija dogovorili januarja 2009, ter da redno poročata Evropskemu parlamentu o napredku;

47. pozdravlja delo svetovalne skupine EU na visoki ravni za Armenijo; pozdravlja možnost povečanja finančne pomoči v okviru vzhodnega partnerstva, vključno s pomočjo za pripravo na pogajanja o novih pridružitvenih sporazumih z EU, in poziva Komisijo, naj preuči možnost zagotavljanja prilagojene pomoči tudi Azerbajdžanu in Gruziji;
48. meni, da je treba posvetiti posebno pozornost pravicam manjšin in ranljivih skupin, ter spodbuja Armenijo, Azerbajdžan in Gruzijo, naj začnejo izvajati programe javnega izobraževanja na področju človekovih pravic, ki bi spodbujali vrednote strpnosti, pluralizma in raznolikosti, vključno s spoštovanjem pravic spolnih manjšin ter drugih marginaliziranih in stigmatiziranih skupin;
49. izraža zaskrbljenost, ker je Eutelsat zavrnil predvajanje storitev gruzijske javne radiotelevizije v ruskem jeziku, saj naj bi bila zavrnitev politične narave; poudarja, da imata podjetje Intersputnik in njegov glavni odjemalec Gazprom Media Group zaradi te zavrnitve med regionalno rusko govorečo publiko de facto monopol nad satelitskim predvajanjem; poudarja, da je v demokratični in pluralistični družbi izjemno pomembno neovirano delovanje neodvisnih medijev;
50. priznava potencialno vlogo foruma civilne družbe vzhodnega partnerstva kot foruma za spodbujanje razvoja resnične civilne družbe ter njeno močnejšo utrditev v državah regije in poziva Komisijo, naj zagotovi, da forum prejme zadostno finančno podporo; opozarja na pomen financiranja projektov civilne družbe in vlogo, ki jo imajo delegacije EU v regiji pri njihovem izbiranju, ter na pomen, ki ga imajo lahko projekti pri spodbujanju stikov na regionalni ravni;

Gospodarsko sodelovanje in socialni razvoj

51. meni, da mora EU nadaljevati podporo gospodarskemu razvoju, trgovini in naložbam v regiji ter da je trgovinska politika temeljni dejavnik politične stabilnosti in gospodarskega razvoja ter bo privedla do zmanjšanja revščine na južnem Kavkazu; meni, da imajo pogajanja o poglobljenem in celovitem območju proste trgovine in njihova vzpostavitev zelo pomembno vlogo v tem pogledu; poziva Komisijo, naj preuči možne načine za pomoč državam v regiji, da bi jih pripravila na pripravo, pogajanja in izvajanje v prihodnosti, vključno z izpolnjevanjem obveznosti, ki izhajajo iz prihodnjih sporazumov o poglobljenem in celovitem območju proste trgovine, prav tako naj pravočasno zagotovi celovito oceno družbenega in okoljskega učinka teh sporazumov; poleg tega spodbuja države južnega Kavkaza, naj preučijo možnost vzpostavitve območja proste trgovine med seboj;
52. poudarja geopolitični položaj Armenije, Gruzije in Azerbajdžana v odnosu do Evropske unije, Turčije kot države kandidatke EU, Rusije in Irana; meni, da je trgovina eden bistvenih elementov splošne politike EU za krepitev politične stabilnosti, spoštovanja človekovih pravic, trajnostnega razvoja in blaginje ter da je treba zaradi regionalne razsežnosti strategije EU za južni Kavkaz sprejeti regionalen pristop pri pogajanjih o trgovinskih sporazumih; poziva Komisijo, naj določi skupna področja gospodarskega interesa, ki bi lahko pomagala premostiti razlike, olajšala dialog in spodbudila regionalno

sodelovanje; poziva k večji zavzetosti in udeležbi EU pri povezovanju v regiji, saj ima Skupnost zdaj izključno pristojnost za trgovinsko politiko;

53. pozdravlja študije o izvedljivosti, ki so bile za Gruzijo in Armenijo dokončane maja 2008 in so pokazale, da bi poglobljeni in celoviti sporazumi o prosti trgovini omenjenima državama ter EU prinesli velike gospodarske koristi, kar je Komisiji omogočilo, da začne priprave na prihodnja pogajanja o poglobljenih in celovitih sporazumih o prosti trgovini; spodbuja Gruzijo, Armenijo in Azerbajdžan k doseganju vidnejšega napredka pri izpolnjevanju svojih akcijskih načrtih evropske sosedске politike ter izpolnjevanju priporočil Komisije, še posebej glede izboljšanja njihove upravne in institucionalne zmogljivosti ter izvajanja zakonodajnih reform (še zlasti v zvezi z nizko ravnijo zaščite intelektualne lastnine v vseh treh državah), kar je eden od pogojev za učinkovito izvajanje ambicioznih sporazumov o prosti trgovini in ohranjanje njihovega učinka; meni, da bi lahko sklenitev sporazuma o prosti trgovini z Gruzijo, Armenijo in Azerbajdžanom ne le privedla do gospodarske rasti, ampak tudi povečala obseg tujih naložb, ustvarila nova delovna mesta in odpravila revščino;
54. opozarja, da je energetska varnost skupna skrb; zato poziva EU, da močneje podpre energetske projekte v regiji v skladu z evropskimi standardi, vključno s projekti za spodbujanje energetske učinkovitosti in za razvoj obnovljivih virov energije, okrepi sodelovanje pri energetskih vprašanjih in si odločno prizadeva za izvedbo južnega energetskega koridorja, vključno s čim prejšnjim dokončanjem plinovoda Nabucco; poziva tudi Komisijo, naj zagotovi, da projekti v zvezi z energijo in prometom na južnem Kavkazu pospešujejo odnose med tremi državami in niso vzrok za izključevanje nekaterih skupnosti; ponovno potrjuje pomen pobude Baku in njenih ustreznih podpornih programov, INOGATE in TRACECA;
55. poudarja, da je politična stabilnost bistvena za zanesljivo in neprekinjeno oskrbo z energetskimi viri, da se zagotovijo ustrezne razmere za razvoj infrastrukture; v zvezi s tem opozarja, da dvojni energetski koridor, ki ga sestavljata plinovoda Baku-Tbilisi-Cejhan in Baku-Tbilisi-Erzurum, zahteva tesnejše sodelovanje med EU in kaspjsko regijo; poziva k prenovi obstoječih dvostranskih sporazumov ali memorandumov o soglasju, sklenjenih s tremi državami južnega Kavkaza na področju energije, in vključitvi „klavzule o energetski varnosti“, ki bi določila kodeks obnašanja in posebne ukrepe v primeru motene oskrbe z energijo; meni, da bi morali biti oskrba z energijo in določbe o tranzitu sestavni del pogajanja o obsežnem pridružitvenem sporazumu s temi državami;
56. ponovno opozarja na pomen medosebnih stikov in programov mobilnosti, zlasti programov, namenjenih mladini, ter programov tesnega medinstitucionalnega sodelovanja z regijami EU in lokalnimi skupnostmi z narodnostnimi skupnostmi, ki uživajo visoko stopnjo avtonomije; meni, da je treba znatno povečati število študentov, profesorjev in raziskovalcev, ki sodelujejo v programih mobilnosti; pozdravlja sklenitev sporazumov o olajšanem pridobivanju vizumov in o ponovnem sprejemu oseb z Gruzijo ter poziva Svet in Komisijo, naj si prizadevata za sklenitev sporazumov o olajšanem pridobivanju vizumov in ponovnem sprejemu z Armenijo in Azerbajdžanom;
57. ponovno poudarja potrebo, da EU razvije strategijo za južni Kavkaz ob upoštevanju pomena regije za EU in potencialne vloge, ki jo ima EU pri nadaljnjem spodbujanju

razvoja v regiji in reševanju njenih sporov;

*

* *

58. naroči svojemu predsedniku, naj to resolucijo posreduje podpredsednici Komisije/visoki predstavnici Unije za zunanje zadeve in varnostno politiko, Svetu, Komisiji ter vladam in parlamentom Armenije, Azerbajdžana in Gruzije.

18.3.2010

MNENJE ODBORA ZA MEDNARODNO TRGOVINO

za Odbor za zunanje zadeve

o nujnosti evropske strategije za južni Kavkaz
(2009/2216(INI))

Pripravljaivec mnenja: Metin Kazak

POBUDE

Odbor za mednarodno trgovino poziva Odbor za zunanje zadeve, kot pristojni odbor, da v svoj predlog resolucije vključi naslednje pobude:

1. poudarja geopolitični položaj Armenije, Gruzije in Azerbajdžana v odnosu do Evropske unije, Turčije kot kandidatke za pristop k Evropski uniji, Rusije in Irana ter meni, da je treba sodelovanju z regijo južnega Kavkaza nujno nameniti izredno pozornost, zlasti glede rešitev za zamrznjene spore in enako pri vprašanjih, povezanih z gospodarskim in komercialnim razvojem regije, energetske varnostjo, politično stabilnostjo ter spodbujanjem demokracije in dobrega upravljanja;
2. poziva Komisijo, naj določi skupna področja gospodarskega interesa, ki bi lahko pomagala premostiti razlike, olajšala dialog in spodbudila regionalno sodelovanje;
3. meni, da je trgovina eden bistvenih elementov splošne politike EU za krepitev politične stabilnosti, spoštovanja človekovih pravic, trajnostnega razvoja in blaginje v državah vzhodnega partnerstva na splošno in še posebej v regiji južnega Kavkaza;
4. meni, da je treba zaradi regionalne razsežnosti strategije EU za južni Kavkaz pri pogajanjih o trgovinskih sporazumih uporabiti regionalni pristop;
5. pozdravlja študije o izvedljivosti, ki so bile za Gruzijo in Armenijo dokončane maja 2008 in so pokazale, da bi poglobljeni in celoviti sporazumi o prosti trgovini omenjenima državama ter EU prinesli velike gospodarske koristi, kar je Komisiji omogočilo, da začne priprave na prihodnja pogajanja o poglobljenih in celovitih sporazumih o prosti trgovini; poziva Azerbajdžan, naj čim prej zaključi proces pristopa k Svetovni trgovinski organizaciji, saj je članstvo v njej pogoj za začetek pogajanj o sporazumu o prosti

trgovini; poziva Komisijo, naj Azerbajdžanu ponudi tehnično pomoč, da bi lahko pristopil k Svetovni trgovinski organizaciji; spodbuja Gruzijo, Armenijo in Azerbajdžan k doseganju vidnejšega napredka pri izpolnjevanju svojih akcijskih načrtih evropske sosedске politike ter izpolnjevanju priporočil Komisije, še posebej glede izboljšanja njihove upravne in institucionalne zmogljivosti ter izvajanja zakonodajnih reform (še zlasti v zvezi z nizko ravnijo zaščite intelektualne lastnine v vseh treh državah), kar je eden od pogojev za učinkovito izvajanje ambicioznih sporazumov o prosti trgovini in ohranjanje njihovega učinka;

6. poziva Komisijo naj z ustreznimi mehanizmi tehnične pomoči podpre okrepitev finančnega in bančnega sistema v državah južnega Kavkaza, da bosta ustrezala zahtevam poslovnega okolja in vlagateljev;
7. meni, da bi bila prihodnja sklenitev pridružitvenih sporazumov in morebiti kasneje poglobljenih in celovitih sporazumov o prosti trgovini z vsako od teh držav prvi korak na poti k spodbujanju nastanka mreže podobnih sporazumov o prosti trgovini med temi državami, s čimer bi med njimi vzpostavili poglobljena in obsežna področja proste trgovine, ki bi krepila regionalno povezovanje; poziva Komisijo, naj podpre in okrepi vključenost lokalnih in regionalnih organov v čezmejno sodelovanje, da se okrepi sodelovanje z vzpostavitvijo ugodnega pravnega okvira;
8. meni, da bi lahko sklenitev sporazuma o prosti trgovini z Gruzijo, Armenijo in Azerbajdžanom ne le privedla do gospodarske rasti, ampak tudi povečala obseg tujih naložb, ustvarila nova delovna mesta in odpravila revščino;
9. pozdravlja prizadevanja več organizacij regionalnega sodelovanja, še zlasti Organizacije za črnomořsko gospodarsko sodelovanje, za povezovanje regije južnega Kavkaza; poziva k večji zavzetosti in udeležbi EU pri povezovanju v regiji, saj ima Skupnost zdaj izključno pristojnost za trgovinsko politiko.

IZID KONČNEGA GLASOVANJA V ODBORU

Datum sprejetja	17.3.2010
Izid končnega glasovanja	+: 21 -: 1 0: 1
Poslanci, navzoči pri končnem glasovanju	William (The Earl of) Dartmouth, Laima Liucija Andrikienė, David Campbell Bannerman, Daniel Caspary, Joe Higgins, Yannick Jadot, Metin Kazak, Bernd Lange, David Martin, Vital Moreira, Godelieve Quisthoudt-Rowohl, Tokia Saïfi, Helmut Scholz, Peter Šťastný, Robert Sturdy, Gianluca Susta, Iuliu Winkler, Jan Zahradil, Pablo Zalba Bidegain, Paweł Zalewski
Namestniki, navzoči pri končnem glasovanju	Catherine Bearder, George Sabin Cutaș, Salvatore Iacolino, Libor Rouček, Michael Theurer, Jarosław Leszek Wałęsa
Namestniki (člen 187(2)), navzoči pri končnem glasovanju	Sylvie Guillaume

PRILOGA

PARLAMENTO EUROPEO EVROPSKÝ PARLAMENT EUROPA-PARLAMENTET
EUROPÄISCHES PARLAMENT EUROOPA PARLAMENT ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ EUROPEAN PARLIAMENT
PARLEMENT EUROPÉEN PARLAMENTO EUROPEO EIROPAS PARLAMENTS
EUROPOS PARLAMENTAS EURÓPAI PARLAMENT IL-PARLAMENT EWROPEW EUROPEES PARLEMENT
PARLAMENT EUROPEJSKI PARLAMENTO EUROPEU EURÓPSKY PARLAMENT
EVROPSKI PARLAMENT EUROOPAN PARLAMENTTI EUROPAPARLAMENTET

ODBOR ZA INDUSTRIJO, RAZISKAVE IN ENERGETIKO

Predsednik

Gabriele Albertini
Predsednik Odbora
za zunanje zadeve

Ref.: D(2009)70478
HC/ac

Bruselj,

Strategija EU za južni Kavkaz

Spoštovani g. predsednik,

v vašem odboru trenutno pripravljate nezakonodajno samoiniciativno poročilo o strategiji EU za južni Kavkaz (2009/2216(INI)).

Z ozirom na vpliv te dokumentacije na energetiko je Odbor za industrijo, raziskave in energetiko 24. 11. 2009 konferenci predsednikov odborov posredoval zahtevo za mnenje, ki jo je Konferenca predsednikov odobrila 17. 12. 2009.

Koordinatorji Odbora za industrijo, raziskave in energetiko so se – glede na kratek časovni okvir – dogovorili, da zaradi časovne stiske in izjemne količine dela v odboru januarja 2010, ko je bilo treba pripraviti zaslišanja kandidatov za komisarje, ne pripravijo uradnega mnenja o osnutku poročila.

Vendar pa so koordinatorji na sestanku 2. decembra 2009 sklenili, da bodo posredovali mnenje v obliki pisma.

Zato vas prosim, da v svojem predlogu resolucije upoštevate naslednje predloge:

1 – je seznanjen s tem, da je južni Kavkaz (Gruzija, Armenija, Azerbajdžan), kot osrednje območje za prenos, strateško pomemben za diverzifikacijo in zanesljivost oskrbe z energijo v EU, saj zagotavlja koridor za tranzit nafte in plina iz kaspijskega bazena in osrednje Azije; je seznanjen z nekoliko manj obsežnim, a morebiti pomembnim prispevkom razvoja azerbajdžanskega plinskega polja Shah Deniz Phase II v obdobju do 2015 in s projekti plinovodov, ki se potegujejo zanj;

2 – poudarja vlogo obstoječih naftovodov in plinovodov, in sicer naftovodov Baku-Supsa in Baku-Tbilisi-Cejhan (BTC) ter južnokavkaškega plinovoda (Baku-Tbilisi-Erzerum, BTE), pri povečevanju raznolikosti možnih načinov oskrbe iz Azerbajdžana, Kazahstana, Turkmenistana in Uzbekistana;

3 – priznava osrednjo vlogo razvoja nove infrastrukture in prometnih koridorjev, ki diverzificirajo dobavitelje in poti, na primer Nabucco, transkaspijski plinovod, povezovalni plinovod Turčija-Grčija-Italija, White Stream, INOGATE (sistem za transport nafte in plina v Evropo) in TRACECA (transportni koridor Evropa-Kavkaz-Azija), projektov za povezavo območij Kaspijskega in Črnega morja skozi ali iz južnega Kavkaza, kot je navedeno tudi v sporočilu o drugem strateškem pregledu energetske politike;

4 – poudarja, da zaupanje vlagateljev sloni na preglednem in jasnem upravljanju, preglednosti podatkov o zalogah nafte in plina, proizvodni zmogljivosti in prometni infrastrukturi, pa tudi na splošni politični stabilnosti tega območja; je zaskrbljen, da je politično tveganje na južnem Kavkazu, ki je sledilo sporu v Gruziji leta 2008, povečalo težavnost in stroške infrastrukturnih projektov v tem območju;

5 – poudarja, da je politična stabilnost bistvenega pomena za zanesljivo in neprekinjeno oskrbo z energetskimi viri, s čimer se zagotovi ustrezne pogoje za razvoj infrastrukture; v zvezi s tem opozarja, da dvojni energetski koridor, ki ga tvorita naftovod BTC in plinovod BTE spodbuja zблиževanje med EU in kaspijsko regijo;

6 – v zvezi s tem spominja na vključitev južnega Kavkaza v evropsko sosedsko politiko junija 2004 in še posebej pozdravlja sklepe Sveta z dne 8. decembra 2009 o južnem Kavkazu, saj so utrdili načela skupne izjave s praškega vrha 7. maja 2009, na katerem je bilo vzpostavljeno vzhodno partnerstvo, v katerega so bile kot posebna vzhodna razsežnost evropske sosedske politike vključene tudi tri države z južnega Kavkaza;

7 – izraža popolno podporo predlogu o ustanovitvi parlamentarne skupščine evropske sosedske politike za vzhod (EURONEST) kot organa, ki bi opravljal vlogo parlamentarne institucije vzhodnega partnerstva; meni, da je dejanska vloga Evropskega parlamenta v spodbujanju ali potrjevanju danih smernic s področja usklajevanja energetske politike partnerjev;

8 – spodbuja večstransko sodelovanje, ki bo potekalo v okviru vzhodnega partnerstva (platforma 3: energetska varnost) in katerega cilj je povečati energetska varnost EU in njenih partnerjev, ko gre za dolgoročno oskrbo z energijo in njen tranzit; se strinja s štirimi „osrednjimi cilji“, zastavljenimi na področju mehanizmov za spodbujanje solidarnosti in varne oskrbe z energijo: razvoj infrastrukture, medsebojna povezava in diverzifikacija oskrbe, spodbujanje večje energetske učinkovitosti in uporabe obnovljivih virov energije, regulativni okvir;

9 – v zvezi s tem podpira vse pobude, ki bodo prispevale k vzpostavitvi neposrednejšega dialoga med proizvajalci in potrošniki ter s tranzitnimi državami, kamor sodi tudi izmenjava

strokovnega znanja o regulativnih sistemih na področju energetike in o zakonodaji s področja varne oskrbe ter izmenjava najboljših praks, vključno z mehanizmi preglednosti in solidarnosti ter razvojem mehanizmov za zgodnje opozarjanje v primeru prekinjene oskrbe z energijo; meni, da gre to z roko v roki z zblíževanjem regulativnih okvirov, tržno integracijo in nediskriminatorno ureditvijo glede čezmejne infrastrukture za prenos;

10 – spodbuja regionalno sodelovanje na področju dosežkov na energetskem trgu in pozdravlja komplementarnost vzhodnega partnerstva z drugimi pobudami, ki se trenutno izvajajo pod okriljem programa INOGATE v podporo pobude iz Bakuja in v okviru sinergije Črnega morja; ocenjuje, da bi bilo mogoče iskati sinergije v okviru vodilne pobude o spodbujanju regionalnih trgov električne energije, večje energetske učinkovitosti in pogostejše rabe obnovljivih virov, razviti konkreten pristop za okrepitev sodelovanja med upravljavci prenosnih omrežij in regulativnimi organi ter zagotoviti učinkovit proces usklajevanja pogojev za dostop do omrežij in združljive predpise za prenos in tranzit;

11 – meni, da bi utegnili dolgoročno načrtovanje v okviru desetletnega evropskega načrta za razvoj omrežja in potekajoče revizije smernic za vseevropsko energetska omrežje (TEN-E) koristiti dejavnostim, opravljenim v okviru vodilne pobude za diverzifikacijo oskrbe z energijo in tranzitnih poti, ki zagotavljajo politično podporo razvoju južnega koridorja, pri iskanju ustreznih medsebojnih povezav in infrastrukturnih projektov;

12 – zahteva obnovitev sedanjih dvostranskih sporazumov ali memorandumov o soglasju, sklenjenih s tremi južnokavkaškimi državami na področju energetike, ter vključitev klavzule o energetska varnosti, v kateri bi opredelili pravila ravnanja in posebne ukrepe v primeru prekinitve v oskrbi z energijo; meni, da bi morale biti določbe o oskrbi z energijo in tranzitu del pogajanj o širših pridružitvenih sporazumih s temi državami;

Upam, da vam bo način, na katerega je Odbor za industrijo, raziskave in energetiko izrazil svoje mnenje, olajšal sprejetje končnega poročila.

S spoštovanjem,

Herbert Reul

IZID KONČNEGA GLASOVANJA V ODBORU

Datum sprejetja	8.4.2010
Izid končnega glasovanja	+: 53 -: 1 0: 1
Poslanci, navzoči pri končnem glasovanju	Gabriele Albertini, Elmar Brok, Mário David, Marietta Giannakou, Anna Ibrisagic, Jelko Kacin, Ioannis Kasoulides, Tunne Kelam, Nicole Kiil-Nielsen, Maria Eleni Koppa, Andrey Kovatchev, Eduard Kukan, Alexander Graf Lambsdorff, Krzysztof Lisek, Sabine Lösing, Ulrike Lunacek, Mario Mauro, Kyriakos Mavronikolas, Francisco José Millán Mon, Alexander Mirsky, Andreas Mölzer, Raimon Obiols, Ria Oomen-Ruijten, Pier Antonio Panzeri, Ioan Mircea Pașcu, Alojz Peterle, Bernd Posselt, Cristian Dan Preda, Fiorello Provera, Jacek Saryusz-Wolski, Werner Schulz, Adrian Severin, Marek Siwiec, Ernst Strasser, Hannes Swoboda, Charles Tannock, Inese Vaidere, Kristian Vigenin
Namestniki, navzoči pri končnem glasovanju	Laima Liucija Andrikiienė, Elena Băsescu, Adam Bielan, Diogo Feio, Elisabeth Jeggle, Metin Kazak, Evgeni Kirilov, Norbert Neuser, Tomasz Piotr Poręba, Vittorio Prodi, Marietje Schaake, György Schöpflin, Traian Ungureanu
Namestniki (člen 187(2)), navzoči pri končnem glasovanju	Marije Cornelissen, Franziska Keller, Marek Henryk Migalski, Michail Tremopoulos